

Koncepcja prac w ramach zamówienia dotyczącego kompleksowego przygotowania Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Podlaskiego

Rajmund Ryś, Andrzej Brzozowy, Konsorcjum Projekty Miejskie

Posiedzenie Regionalnego Forum Terytorialnego, Białystok (online), 2 grudnia 2020 r.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Stary Rynek przed "rewitalizacją"

Stary Rynek po "rewitalizacji", która kosztowała 6,3 mln

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Opolskiego

Inwestujemy w Twoją przyszłość

Zakład Komunalny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością realizuje inwestycję

Rewitalizacja cmentarza komunalnego Opole-Półwieś - Etap I

Całkowita wartość projektu:

3 522 821,72 PLN

Wartość dofinansowania

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

2 219 854,90 PLN

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

Lokalne Programy Rewitalizacji **tylko w ograniczonym zakresie przyczyniły się** do rozwiązania problemów zdegradowanych obszarów miast. Programy często **traktowano jedynie jako formalność** konieczną przy ubieganiu się o dofinansowanie miejskich inwestycji ze środków europejskich. Później z wielu projektów składających się na całość Programu, **realizowano tylko te**, na które otrzymano wsparcie. Często były one ze sobą **niepowiązane** i w głównej mierze dotyczyły poprawy stanu technicznego budynków czy dróg. W ten sposób ani **nie pozbywano się kryzysowych zjawisk** społecznych ani **nie uzyskiwano trwałej poprawy warunków życia mieszkańców** na zdegradowanych obszarach.

od rewitalizacji 1.0

do rewitalizacji 2.0

Baza Internetowy System Aktów Prawnych - ISAP zawiera opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych opublikowanych w wydawnictwach urzędowych: Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim, wydawanych Prezesa Rady Ministrów.

Dz.U. 2015 poz. 1777

[Dziennik Ustaw](#) / 2015 / poz. 1777

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

Tekst aktu:	D20151777L.pdf PDF
Tekst ogłoszony:	D20151777.pdf PDF
Tekst ujednolicony:	D20151777Lj.pdf PDF
Status aktu prawnego:	akt posiada tekst jednolity
Data ogłoszenia:	2015-11-03
Data wydania:	2015-10-09
Data wejścia w życie:	2015-11-18
Data obowiązywania:	2015-11-18
Organ wydający:	
Organ zobowiązany:	MINISTERSTWA, LOKALNEGO PLANOWANIA I ZASTRZENNEGO ORAZ MIESZKALNICTWA

4-20208/2016

Minister Rozwoju

Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

(ZATWIERDZAM)
-/-
Mateusz Morawiecki
Minister Rozwoju

System nowego podejścia do rewitalizacji

BAZA: Krajowa Polityka Miejska 2023

WYTYCZNE

obligatoryjne przy
ubieganiu się o środki
z FE 2014-20

co do zasady tworzą ramy proceduralno-formalne

brak dodatkowych
narzędzi

max do końca 2023

USTAWA

stosowana
fakultatywnie

dodatkowe
narzędzia

„bezterminowa”

TRANSFER WIEDZY

projekty pilotażowe,
wymiana dobrych praktyk,
publikacje, warsztaty,
szkolenia, centra wiedzy
(zwłaszcza: KCWR)

Nowe podejście: Definicja rewitalizacji

*Rewitalizacja stanowi proces
wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych,
prowadzony w sposób **kompleksowy**,
poprzez **zintegrowane działania**
na rzecz **lokalnej społeczności**,
przestrzeni
i gospodarki,
skoncentrowane terytorialnie,
prowadzone przez **interesariuszy rewitalizacji**
na podstawie gminnego programu rewitalizacji.*

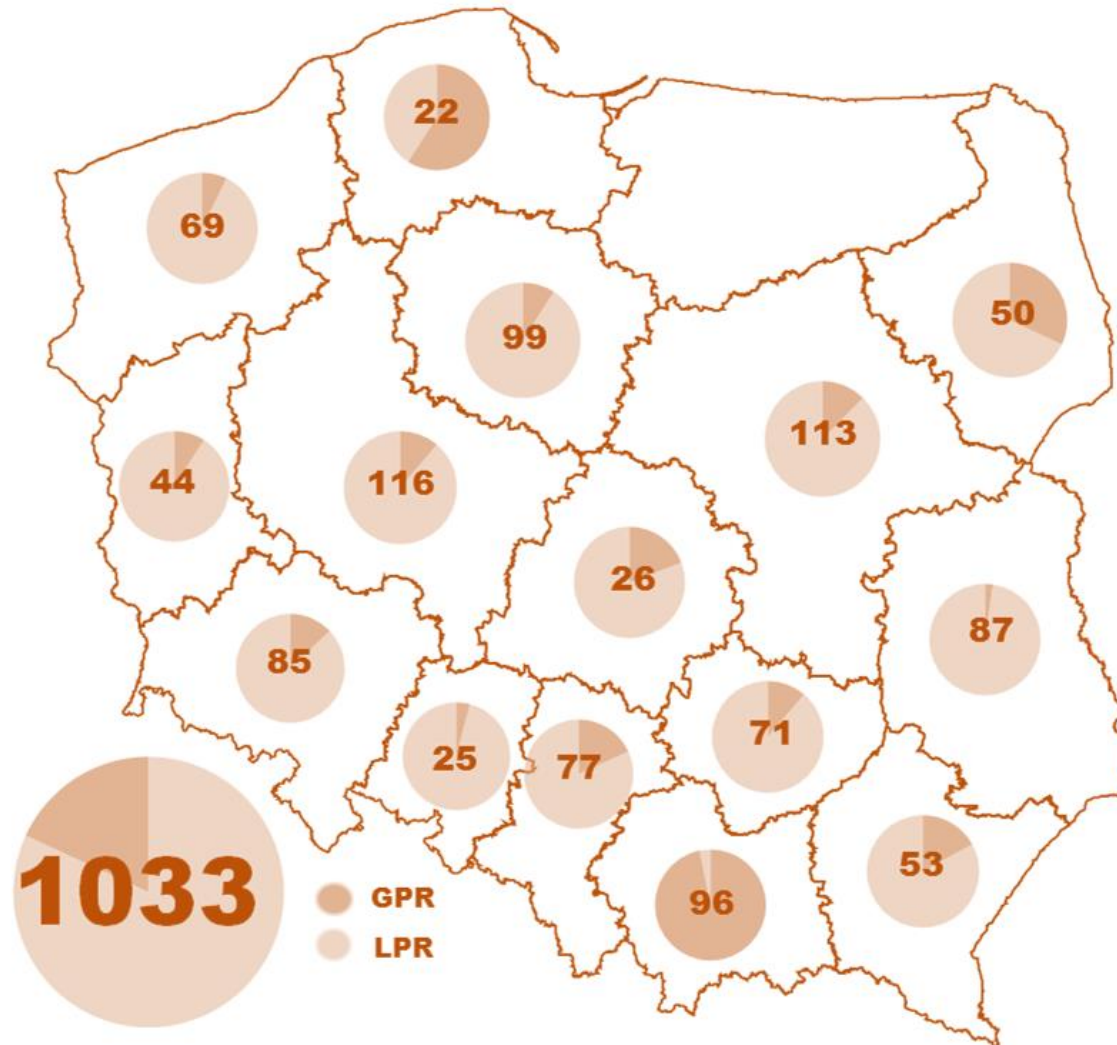

USTAWA z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, art.2

> 1400

Programów rewitalizacji w Polsce

Konkurs dotacji 2016-2019

źródło: MFiPR

Pamiętacie "rewitalizację" we Włocławku? Na betonowy rynek wróci zieleń

Tomasz Ciechoński 18 kwietnia 2016 | 16:54

4 ZDJĘCIA

Agencja Gazeta

Tak będzie wyglądał Stary Rynek po wybudowaniu fontanny (URZĄD MIASTA WE WŁOCŁAWKU)

Stary Rynek we Włocławku, pokazywany w całej Polsce jako przykład nieudanej rewitalizacji, wkrótce się zmieni. Są już plany nowej fontanny, ławek i drzewek, ale na tym nie koniec. Prezydent miasta zapowiada jeszcze więcej zieleni oraz ożywienie społeczne całej dzielnicy

NAJCZĘŚCIEJ CZYTANE

TORUŃ

W Kujawsko-Pomorskiem najwięcej zakażeń w Polsce, zmarło aż 40 osób

MATERIAŁ PROMOCYJNY PARTNERA

Zatrzymaj się, oddychaj, fantazuj. Recenzja LELO Siła

MATERIAŁ PROMOCYJNY PARTNERA

Ekomiesiąc. Sprawdź, jak być bliżej natury

TORUŃ

Odblokować szpitale, utrzymać obostrzenia - mówi lekarz Bartosz Fiałek, który przeszedł

COVID-19

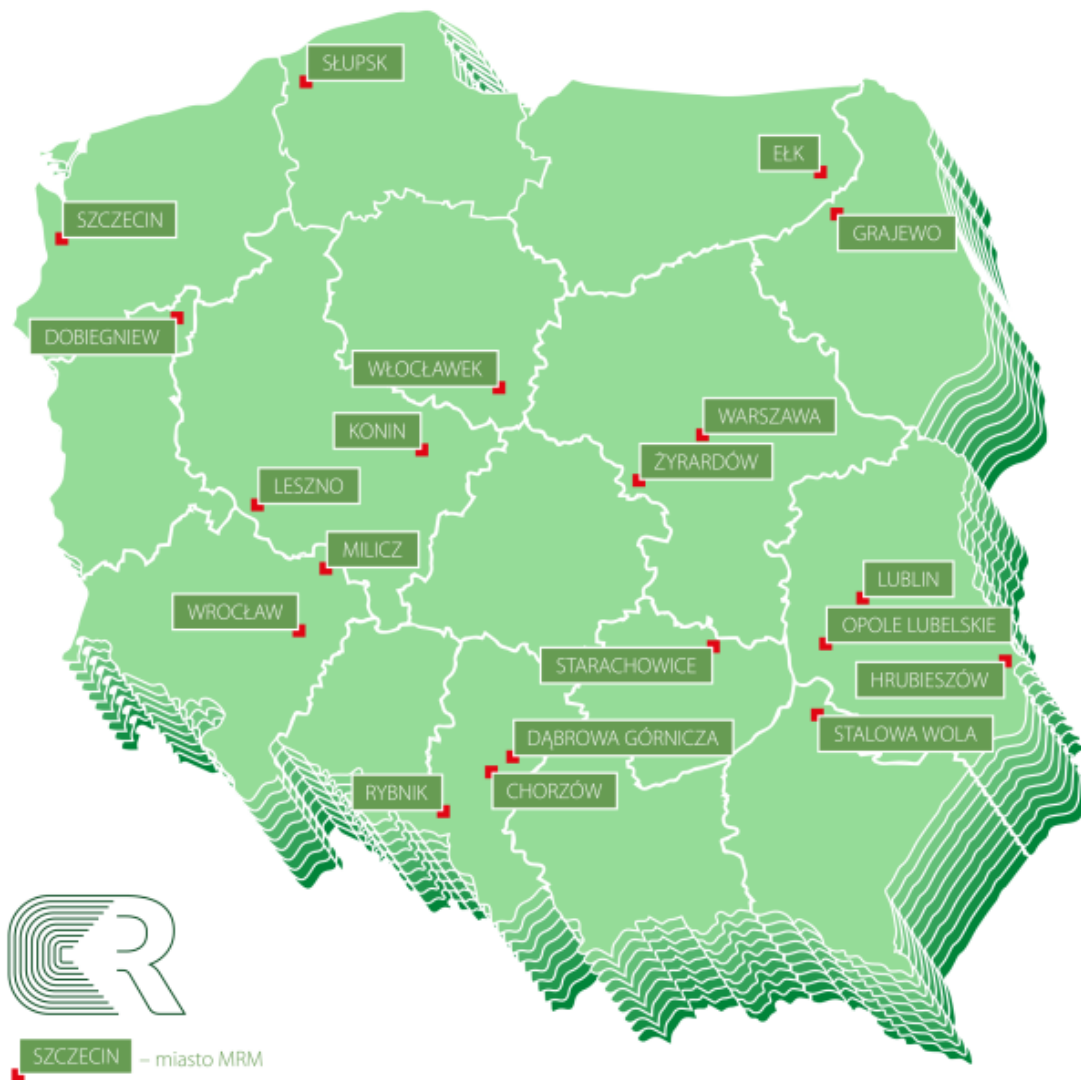
TORUŃ

Ardanowski w pół roku wydał jako minister ponad 272 mln zł na nagrody i premie

REKLAMA

KCWR, MRM, PIM i inne działania w zakresie transferu wiedzy o rewitalizacji

KRAJOWE
CENTRUM
WIEDZY
O REWITALIZACJI

PARTNERSKA
INICJATYWA MIAST

 REWITALIZACJA
CENTRUM GRAJEWA

Rola samorządu województwa w systemie rewitalizacji

Rola samorządu województwa w Wytycznych dot. rewitalizacji 2014-2020

Cel i zakres Wytycznych

- 1) *Celem Wytycznych jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji, zwanych dalej „projektami rewitalizacyjnymi”.*
- 2) *Ujednolicenie warunków i procedur ma zapewnić, że procesy rewitalizacji finansowane w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, jako instrumenty służące realizacji UP będą bardziej skuteczne, zintegrowane, kompleksowe i skoordynowane.*
- 3) *Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość.*
- 4) *Wytyczne wskazują warunki i sposoby zapewnienia komplementarności interwencji dla projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z funduszy EFRR, EFS i FS w ramach różnych celów tematycznych, priorytetów inwestycyjnych, zarówno w ramach RPO, jak i KPO.*
- 6) *Wytyczne są skierowane do instytucji zarządzających regionalnymi i krajowymi programami operacyjnymi, które mogą opracować szczegółowe wytyczne w zakresie realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych ze środków UE. Sformułowane w Wytycznych wymogi realizacji projektów rewitalizacyjnych są powiązane z warunkami dopuszczenia danego projektu do dofinansowania lub uzyskania preferencji w dofinansowaniu środkami UE.*

Odejście od roli
„szafarzy darów europejskich”
do roli kreatorów i koordynatorów
rozwoju regionów

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Dokument powstał w Departamencie Rozwoju Regionalnego UMWP

przy udziale ekspertów zewnętrznych:

prof. Jacka Szlachty

dr. hab. Wojciecha Dziemianowicza, prof. UW

dr. hab. Bogusława Pławgo, prof. UwB

Białystok, kwiecień 2020 r.

Cel operacyjny 2.3. **Przestrzeń wysokiej jakości**

Kierunek interwencji: „Wspieranie działań rewitalizacyjnych i związanych z odnową wsi”

Odrębne działania będą ukierunkowane na realizację potrzebnych procesów rewitalizacji, które muszą uwzględniać zmiany społeczne, ekonomiczne, techniczne, środowiskowe i funkcjonalno-przestrzenne.

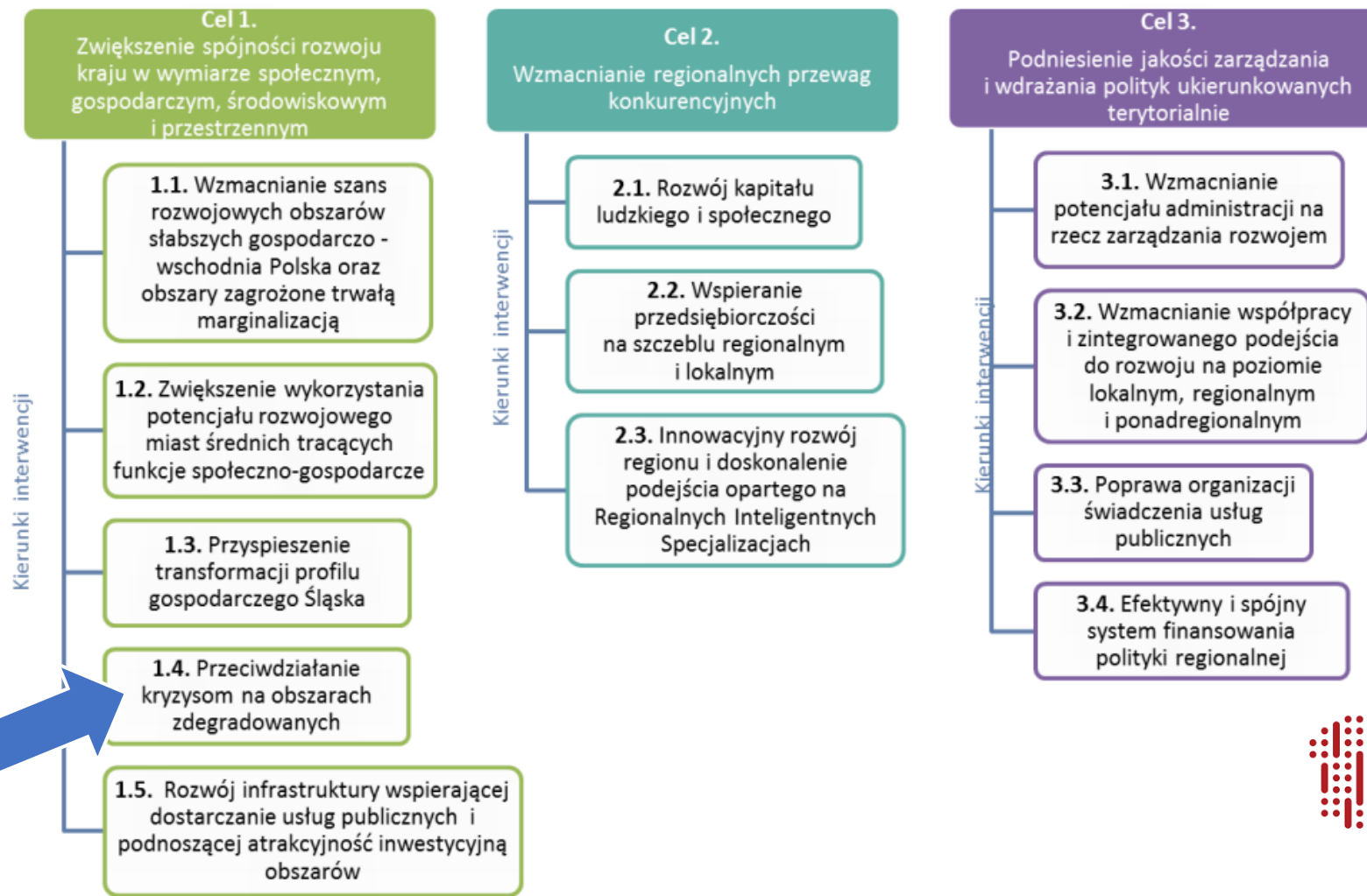
Cel operacyjny 3.2. **Kapitał społeczny**

Kierunek interwencji: „Wspieranie działań rewitalizacyjnych na rzecz budowy kapitału społecznego”

Schemat 1. Cel główny i cele szczegółowe polityki regionalnej

Cel główny KSRR:

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym

KRAJOWA
STRATEGIA
ROZWOJU
REGIONALNEGO
2030

Koncepcja prac nad Regionalną Polityką Rewitalizacji (RPR) Województwa Podlaskiego

Kontekst

- Realizacja Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030
- Doświadczenia w rewitalizacji w regionie z ostatnich lat
- Przygotowanie się do efektywnego wspierania miast i gmin w rewitalizacji w regionie
- Projekt „Regiony Rewitalizacji” i inne działania MFiPR
- Potencjał narzędzi ustawy o rewitalizacji
- Kryzys i jego konsekwencje dla społeczności lokalnych na Podlasiu
- Plan Odbudowy, FE, nowe instrumenty krajowe
- Rozwój instytucjonalny JST

Rolą ambitnego województwa jest takie prowadzenie i wspieranie rewitalizacji, które równocześnie:

1. Zapewni **najbardziej efektywną i trafną alokację** środków Funduszy Europejskich oraz innych funduszy będących w dyspozycji województwa na procesy rewitalizacji w regionie;
2. Będzie dążyć do **zachęcania podmiotów prywatnych** do uruchamiania własnych zasobów na rzecz osiągania celów rewitalizacji w gminach regionu;
3. Będzie stwarzać warunki do **włączania się podmiotów publicznych i społecznych w procesy rewitalizacji**;
4. W najbardziej sprawiedliwy i efektywny sposób przyczyniać się będzie do **spójności terytorialnej, społecznej i gospodarczej regionu i jego miejscowości**;
5. Będzie **różnicować zasady wsparcia** w zależności od rodzaju i/lub wielkości jednostki osadniczej oraz jej uwarunkowań i wybranych cech, przy zachowaniu jednolitości zasad generalnych i minimalizowaniu obciążeń biurokratycznych;
6. Będzie systematycznie **budować „kulturę rewitalizacji”** w regionie poprzez wspieranie sieci rewitalizatorów, rozwijanie ich umiejętności i wiedzy, promowanie i nagradzanie najlepszych praktyk, projektów i rozwiązań oraz sieciowanie rewitalizatorów;
7. Będzie promować i wspierać **wykorzystanie narzędzi ustawy** o rewitalizacji dot. m.in. SSR i MPR;
8. Będzie wspierać **rozwój zintegrowany**, tj. łączący planowanie społeczno-gospodarcze z planowaniem przestrzennym;
9. Powodować będzie, że **system rewitalizacji w regionie będzie miał wbudowane mechanizmy „uczenia” i doskonalenia się** poprzez regularne monitorowanie i ewaluację oraz regularny dialog między samorządem województwa a samorządami lokalnymi i innymi interesariuszami rewitalizacji.

Czemu będą służyć prace nad RPR?

Prace nad RPR będą służyć temu, aby każda gmina w województwie podlaskim mogła liczyć na zasady wsparcia dostosowane do jej skali, potrzeb i możliwości, a środki finansowe na wsparcie rewitalizacji będące w dyspozycji samorządu Województwa były alokowane w sposób sprawiedliwy, efektywny i dający podstawy do zainicjowania trwałych, długofalowych procesów ożywienia obszarów zdegradowanych.

Rewitalizacja w mieście i na wsi

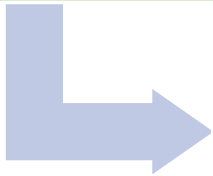
Dążenie do co najmniej dwóch nurtów wsparcia rewitalizacyjnego w woj. podlaskim:

- A. Wsparcie procesów rewitalizacji obszarów zurbanizowanych**, do którego charakterystyki będzie należeć np. wykorzystanie MPR i SSR, angażowanie deweloperów i inwestorów prywatnych w rewitalizację;
- B. Wsparcie procesów odnowy wsi**, do którego charakterystyki będzie należeć np. pełne wykorzystanie olbrzymiego potencjału kapitału społecznego wsi i partycypacji, komplementarność z działaniami Wspólnej Polityki Rolnej, zachowanie wartości krajobrazu wiejskiego.

Etapy prac

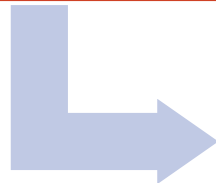
Etap I

Prace związane z opracowaniem diagnozy do projektu Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Podlaskiego

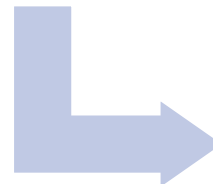
Etap II

Prace związane z przygotowaniem projektu Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Podlaskiego

Etap III

Asysta i wsparcie merytoryczne Zamawiającego do momentu przyjęcia przez Zarząd Województwa RPR Województwa Podlaskiego

Etap IV

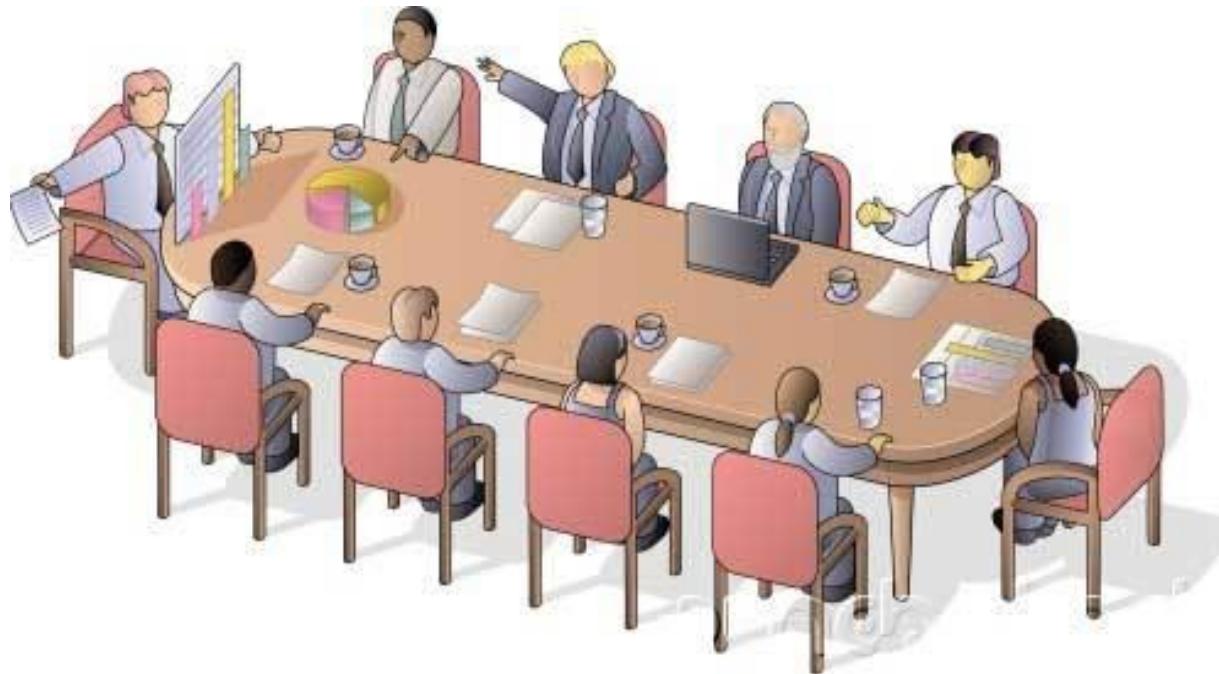
Finalne przygotowanie przez Wykonawcę dokumentu Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Podlaskiego w formie elektronicznej oraz papierowej

Harmonogram

Kwartał	Q3	Q4 2020				Q1 2021			Q2 2021			Q3 2021			Q4 2021		
Miesiąc	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ETAP I i działania	<u>1</u> <u>2</u> <u>3</u> <u>4</u> <u>5</u> <u>6</u> <u>7</u> <u>8</u> <u>9</u> <u>10</u> <u>11</u> <u>12</u>																
ETAP II i działania								<u>13</u> <u>14</u> <u>15</u> <u>16</u> <u>17</u> <u>18</u> <u>19</u> <u>20</u> <u>21</u> <u>22</u> <u>23</u>									
ETAP III i działania											<u>24</u> <u>25</u>						
ETAP IV i działania														26 27			

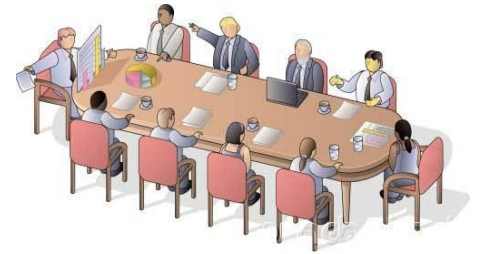
* Sposób prac a ograniczenia związane z epidemią

Regionalne Forum Terytorialne Województwa Podlaskiego

Rola RFT w systemie rewitalizacji Województwa Podlaskiego

1. Wiedza i doświadczenie w różnorodnych aspektach rozwoju województwa
2. Reprezentacja szerokich środowisk i sfer
3. Opiniotwórczy potencjał
4. Wnioski i pomysły w zakresie zaprojektowania RPR
5. Ważny podmiot w konsultacjach RPR
6. Na etapie realizacji RPR kontynuowanie strategicznej dyskusji dotyczącej tego elementu polityki regionalnej w województwie

Dobre przykłady w zakresie rewitalizacji w Polsce

HISTORIA 1

STARACHOWICE

Rewitalizacja kluczem do rozwoju

Porozmawiajmy o Pasterniku

10 października 2016 r.

godz. 11:00 - spotkanie z organizacjami pozarządowymi

godz. 14:00 - spotkanie z młodzieżą

godz. 16:00 - spacer studyjny z Prezydentem

START: Taras widokowy przy Pasterniku

Prezydent Miasta Starachowice

zaprasza na konsultacje społeczne dotyczące zagospodarowania Zalewu Pasternik

Kawiarenki obywatelskie o przyszłości Parku Miejskiego w Starachowicach

4 października
2016

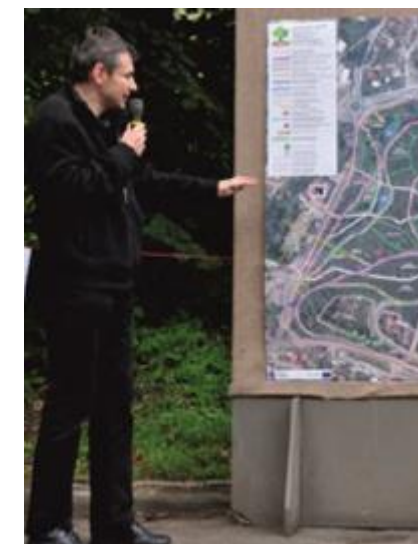
14:00 - spotkanie z młodzieżą
na placu pod Skałkami

15:30 - spotkanie z seniorami
w Galerii Skałka

18:00 - spotkanie z organizacjami
pozarządowymi w pubie Strych

Źródło: UM Starachowice

 Marek Materek
15 godz. · 🌐
Marzenia się spełniają 😊

Źródło: FB Marek Materek UM Starachowice

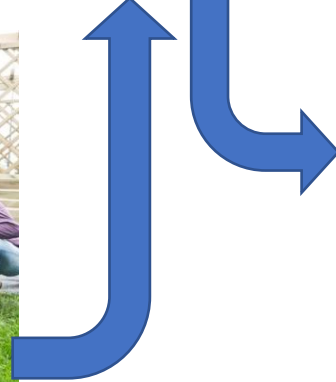
HISTORIA 2 DĄBROWA GÓRNICZA

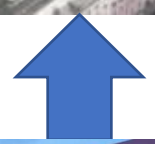
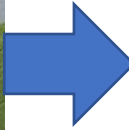
Wymyślić nowe centrum miasta

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza

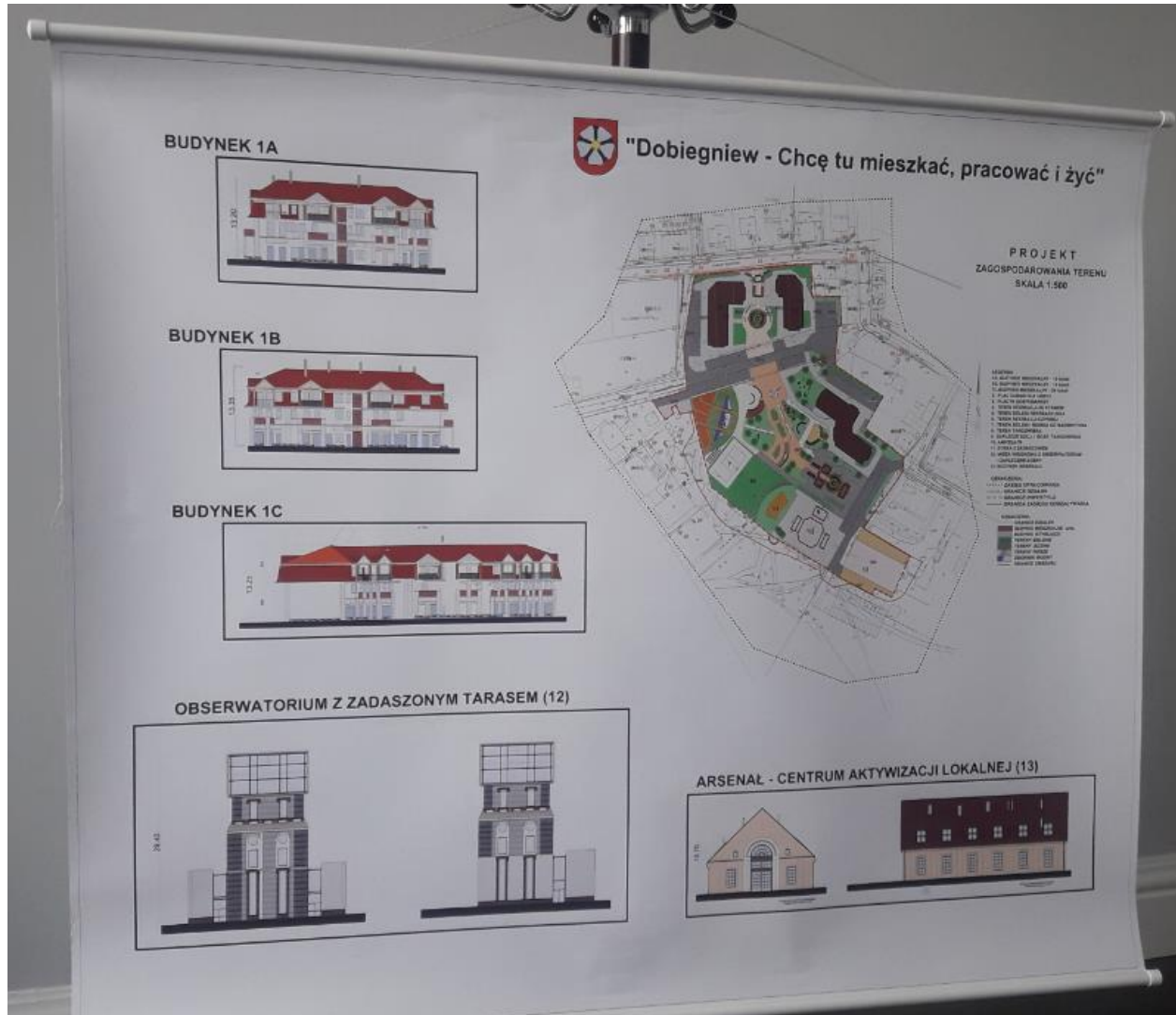

Źródło wizualizacji: Fabryka Pełna Życia

PRZYKŁAD 1

DOBIEGNIEW

Nowe centrum

PRZYKŁAD 2

WIELEŃ

Rewitalizacja bez wspomagania

Źródło: www.wieleń.pl

PRZYKŁAD 3

WOŁOMIN, OSTRÓDA

Od spraw najmniejszych

Fot.: UM Wołomin

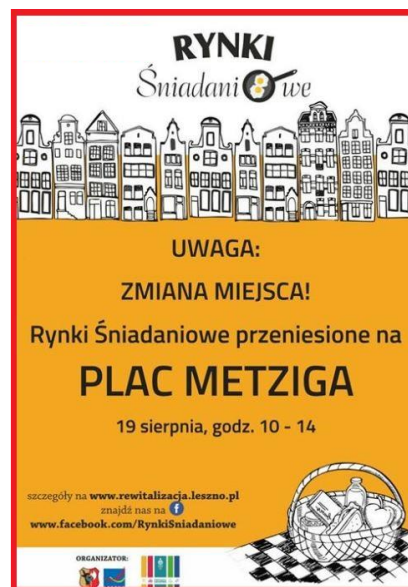

Fot.: UM Ostróda

PRZYKŁAD 4

LUBLIN, LESZNO

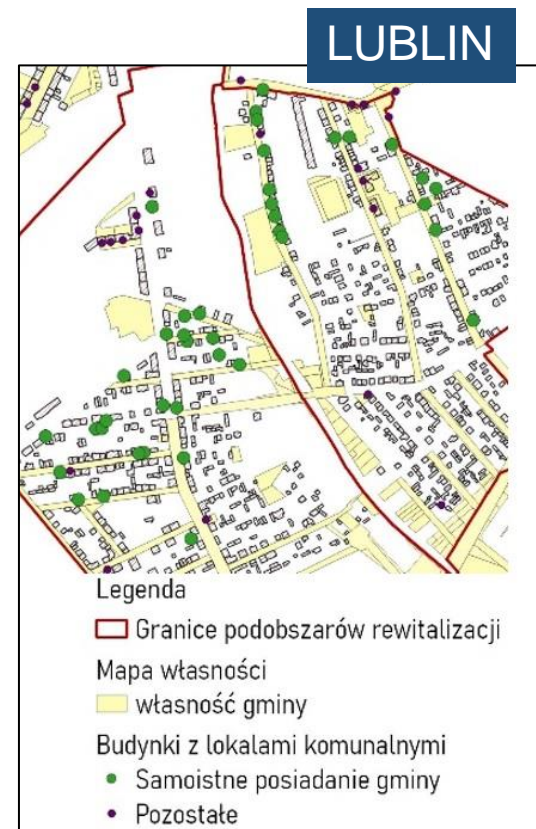
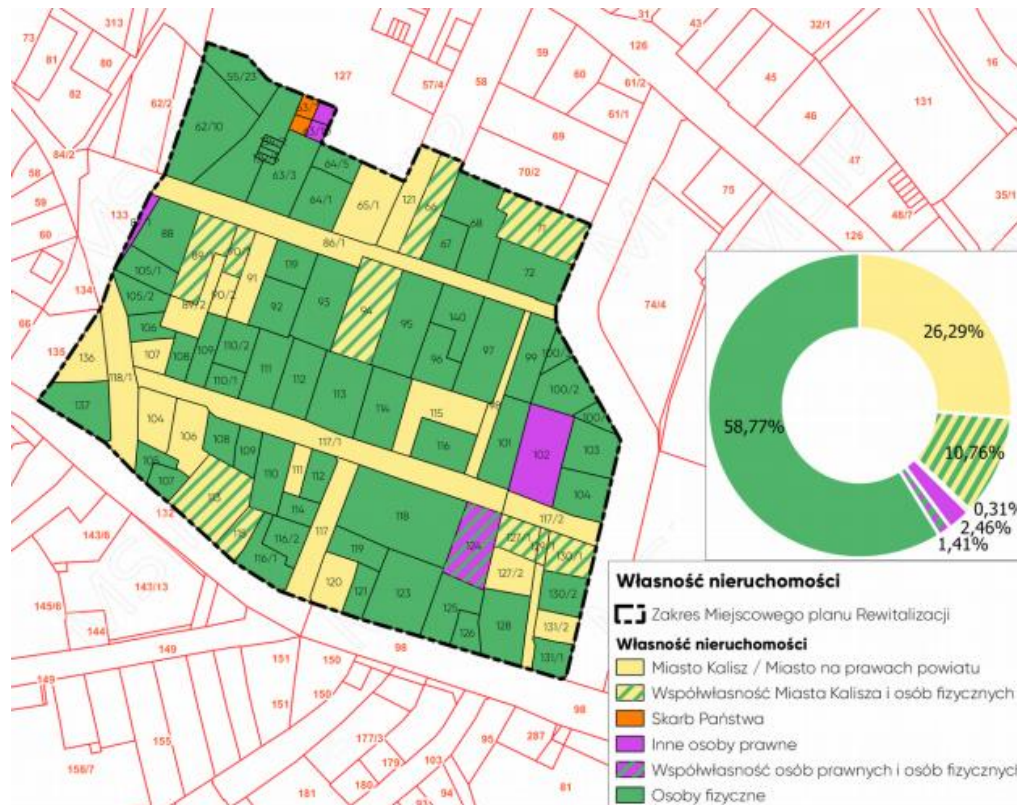
Wsparcie przedsiębiorców

PRZYKŁAD 5

KALISZ

Ład przestrzenny i gminne mieszkania

Źródło: UM Kalisz UM Lublin

PRZYKŁAD 6

„Centra rewitalizacji”

WROCŁAW

MALBORK

WŁOCŁAWEK

Fot.: UM Malbork, UM Wrocław, UM Włocławek

PRZYKŁAD 7

„Miejsca aktywności”

WARSZAWA

RYBNIK-KŁOKOCIN

Fot.: UM st. Warszawa, FB Moje Szmulki, UM Lublin, UM Rybnik

LUBLIN

Zapraszamy do kontaktu na wszystkich etapach prac nad RPR

Rajmund Ryś rys@projektymiejskie.pl 603 583 369

Andrzej Brzozowy brzozowy@projektymiejskie.pl 506 494 653

Dziękujemy za uwagę!

PROJEKTY MIEJSKIE

pomagamy miastom mądrze się rozwijać

www.projektymiejskie.pl

fb.com/projektymiejskie